

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Organisation
des Nations Unies
pour l'éducation,
la science et la culture

پوهنه د ټولو لپاره د نړيوالې اونۍ په مناسبت د يونسكو او يونيسف گډه بيانیه

۲۰ اپريل، ۲۰۰۹، کابل: پوهنه د ټولو لپاره د نړيوال عمل اونۍ نن په افغانستان کې پيل کېږي د ملگرو ملتونو تعليمي، علمي او کلتوري سازمان (يونسکو) او د ملگرو ملتونو د ماشومانو صندوق (يونيسف) په افغانستان کې په ټولو اړوندو برخه والو باندې غږ کوي چې د سواد د وضعې د بڼه کولو په لار کې د شته خنډونو د ليرې کولو په غرض جدي گامونه اوچت کړي.

خاصتا د هغو خلکو په منځ کې چې گوښه توب يې تهديدوي د ښځو، معيوبينو، د لږکيو د گروپونو غړي او د هغو کسانو په گډون چې له سختې نېستې سره مخامخ دي او د تعليم د ټولو لپاره د حق څخه دفاع وکړي.

د هغو ستونزو رفع کول چې په افغانستان کې د بې سوادې د لورې کچې له امله شته دي په دې هيواد کې د نېستې له محوه کولو، روغتيا ته د لاس رسې، با دوامه پرمختگ سره مرسته کوي او افغانانو ته د دې توان ورکوي چې په يوه سوله ييزه او آزاده ټولنه کې ژوند وکړي.

يونسکو او يونيسف په دې خوبش دي چې د دې کال د کار د اونۍ موضوع د ځوانانو او لويانو د ليک لوست زده کول ټاکل شوي ده، ځکه چې دې موضوع ته په هدفونو کې ډيره لږه پاملرنه شوې وه. په افغانستان کې دغه موضوع ډير زيات اهميت لري ځکه چې ۱۱ ميليونه افغانان چې عمرونه يې له ۱۵ څخه ټيټ دي سواد او د مهارتونو زده کړې ته اړ دي.

افغانستان په نړۍ کې يو له هغه هيوادونو څخه دی چې د سواد لرونکو شمير يې ډير لږ دی. د افغانستان لپاره د زريز پرمختايي مرامونو د راپورونو له مخې چې په ۲۰۰۵ کې خپور شو څه نا څه ۳۴ په سلو کې خلک ليک او لوست کولای شي او په دې کې ۵۰ په سلو کې نارينه او ۱۸ په سلو کې ښځې دي. په ليرې پرتو سيمو کې د اوسيدونکو په منځ کې چيرې چې په سلو کې ۷۴ خلک اوسي، دغه احصائيه نوره هم بېرونکې ده. په دې کې اټکل کيږي چې ۹۰ په سلو کې ښځې او ۶۳ په سلو کې سړي ليک او لوست نه شي کولای.

سره د دې وپروونکو احصائيو، د سواد زده کړه او د غير رسمي ښوونې پروگرامونه د ښوونې او روزنې د ملي ستراتيژيک پلان دسر ټکی جوړوي. د توانمندي لپاره د يونسکو د ليک لوست نوښت د پروگرام په چوکاټ کې د ملگرو ملتونو څو ايجنسي گانې له افغانستان سره د ليک لوست د زده کړې په برخه کې مرستې کوي. يونسکو او يونيسف دواړه همدا اوس مهال د افغانستان د پوهنې له وزارت سره مرسته کوي چې د سواد د زده کړې غير رسمي پروگرامونه تطبيق کړي.

په افغانستان کې د ليک لوست د زده کړې چټک پروگرام به چې د يونسکو له خوا په کار اچول شوی دی، په اتلسو ولايتونو کې شپږ سوه زره زده کوونکو ته د ليک لوست، له لوست څخه وروسته او نورو مهارتونو د زده کړې پروگرامونه تر ۲۰۱۳ څخه د مخکې برابر کړي. د دې پروگرامونو گټه اخيستونکي به په سلو کې ۶۰ ښځې وي. د يونسکو د ليک لوست نوښت د ښځو لپاره د ليک لوست او توانمندي پروژې په ۳۴ ولايتونو کې فعالې دي او له دې اوس حالت څخه به د ښځو په منځ کې د ليک او لوست اندازه تر ۲۰۱۳ کال پورې په سلو کې ۲۰ زياتوالی راولي.

د دې لپاره چې د ليک لوست په برخه کې د لاس ته راغلو پرمختگونو حمايت وشي يونسکو او يونيسف دواړه له افغان حکومت او ټولنو څخه په ټينگه غوښتنه کوي چې د ښوونځيو، د سواد زده کړې د مرکزونو، د ساتنې لپاره خپلې ژمنې بيا له سره نوې کړي او له زده کوونکو او ښوونکو څخه حمايت وکړي او په جنگ کې د ښکېلو ټولو خواوو څخه غواړي چې د سواد د زده کړې مرکزونه او ښوونځي د عملياتي يا سيا سي هدفونو لپاره و نه کاروي.

يونسکو او يونيسف د حکومت له ټولو وزارتونو، مدني ټولني او محلي ټولنو څخه غوښتنه کوي چې له دې موقع څخه گټه پورته کړي او د تعليم د ټولو لپاره په کاري اونۍ کې گډون وکړي. او د تعليم د ټولو لپاره د يوه حق په څير د پروگرام او د ليک لوست د زده کړې د تقويې په موخه خپلې ژمنې بيا له سره نوې کړي.

د ايډيتورانو لپاره يادداشت:

د لا ډيرو معلوماتو لپاره ژونالستان کولای شئ چې په لاندی نښو اړيکي ټينگي کړي:

- محمد امين صادقي د يونسکو څخه: ۰۷۹۹۱۲۵۲۹۲ او يا a.sadiqi@unesco.org
- نظيف الله سالارزی د يوناما څخه: ۰۷۹۷۶۶۲۵۰۴ او يا salarzai@un.org